

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи

**ІНФОРМАЦІЙНА ТА
БІБЛІОТЕЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНА
ДІЯЛЬНІСТЬ:
теорія, історія, практика**

Збірник наукових праць

Рівне – 2016

УДК 002+011+02

ББК 73+78

I — 74

Інформаційна та бібліотечно-бібліографічна діяльність: теорія, історія, практика : зб. наук. пр. / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. — Рівне : РДГУ, 2016. — 130 с.

До збірника увійшли наукові статті, підготовлені викладачами і студентами кафедри документальних комунікацій і бібліотечної справи РДГУ, а також деякі тези доповідей щорічної Звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, студентів і співробітників РДГУ 16 березня 2015 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Відповідальний редактор

СІЛКОВА Галина Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, зав. кафедри документальних комунікацій і бібліотечної справи РДГУ

Члени редколегії:

ШВЕЦОВА Галина Миколаївна — доктор історичних наук, професор;

МІЛЯСЕВИЧ Ірина Володимирівна — кандидат педагогічних наук, професор;

КОСТЕНКО Марина Степанівна — викладач.

ЗМІСТ

Розділ 1

Актуальні проблеми книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства

Швецова-Водка Галина

БІБЛІОЛОГІЯ — КОМПЛЕКСНА НАУКА,
ПРИСВЯЧЕНА КНИЖКОВІЙ КУЛЬТУРІ 4

Бережняк Олена

ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА ЯК
ЧИННИК ФОРМУВАННЯ КНИЖКОВОЇ КУЛЬТУРИ 8

Остапчук Юлія

ЕЛЕКТРОННА КОМУНІКАЦІЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ
СУСПІЛЬСТВІ 11

Жук Вікторія

ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«БІБЛІОТЕЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНА ПРОФЕСІОЛОГІЯ»
У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ 14

Пасічник Людмила

БІОБІБЛІОГРАФІЧНІ СЛОВНИКИ ТА
ДОВІДНИКИ ЛІТЕРАТОРІВ ЯК ОДИН З ВИДІВ
ЗАГАЛЬНОЛІТЕРАТУРНИХ НАУКОВО-ДОПОМІЖНИХ
БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСІБНИКІВ 16

Татарин Сергій

“ШЕВЧЕНКІВСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ” — НОВІТНЄ
ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ З ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА 21

Бандилко Лілія

МЕДИЧНІ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНЩИНИ ЯК ЦЕНТРИ
БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СПЕЦІАЛІСТІВ ГАЛУЗІ 24

Ражик Лідія, Трачук Людмила БІБЛІОТЕЧНА РЕКЛАМА (З ДОСВІДУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ)	29
Диха Світлана РОЗВИТОК НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	33
Кирієнко Людмила ВИКОРИСТАННЯ ДИТЯЧИМИ БІБЛІОТЕКАМИ ЧЕРНІГІВЩИНИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КРАЄЗНАВЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ	36
Терлецька Наталія ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	41
Боровська Олена ОРГАНІЗАЦІЯ МАСОВОЇ РОБОТИ НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКОЇ РАЙОННОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ	44
Мельник Валентина МАСОВЕ БІБЛІОГРАФІЧНЕ ІНФОРМУВАННЯ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСНІЙ БІБЛІОТЕЦІ ДЛЯ ЮНАЦТВА: ПОЄДНАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА НОВАТОРСЬКИХ ФОРМ	46
Хімейчук Віра ЕЛЕКТРОННА БІБЛІОГРАФІЧНА ПРОДУКЦІЯ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ	50
Савчук Ірина ДРУКОВАНА БІБЛІОГРАФІЧНА ПРОДУКЦІЯ КАЛУСЬКОЇ ЦРБ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	54

Шеремета Тетяна ПОШУКОВІ МОЖЛИВОСТІ БІБЛЮГРАФІЧНИХ КАРТOTEK КАЛУСЬКОЇ ЦРБ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	57
--	----

Розділ 2

Документні ресурси та інформаційні технології

Сілкова Галина МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДОКУМЕНТІВ ЯК ЧИННИК ЇХ ВИДОВОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ	63
--	----

Луцишина Тетяна СКЛАДОВІ СИСТЕМИ ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ БІБЛЮТЕК	66
--	----

Костенко Марина ВТОРИННОДОКУМЕНТНА ЛАНКА ВІТЧИЗНЯНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ З ПИТАНЬ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ	69
---	----

Бабенко Жанна ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ПРОЦЕСИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	73
--	----

Сльоза Галина, Бабенко Жанна ДИСТАНЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ В ІНФОРМАЦІЙНИХ УСТАНОВАХ	77
---	----

Хомич Наталія ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КОНТЕНТУ ВЕБ-САЙТІВ ПРОВІДНИХ УСТАНОВ БІБЛЮТЕЧНОЇ СФЕРИ	80
--	----

Бучковська Олена РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗВИТКУ МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	88
--	----

Крет Роман РОЛЬ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У СУЧАСНІЙ ПОЛІТИЦІ	92
Крет Ольга СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРА	95
Сульжук Ольга ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ РІВНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ	98
Черніговець Тетяна ФОРМИ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ІНСТИТУТУ МИСТЕЦТВ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ РЕГІОНУ	101
 <i>Розділ 3</i> <i>Історія книги, бібліотечної справи та бібліографії</i>	
Шатрова Марина ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ ЗРІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ РУКОПИСНОЇ КНИГИ В УКРАЇНІ	105
Мілясеви́ч Ірина НАУКОВО-ДОВІДКОВИЙ ТА БІБЛІОГРАФІЧНИЙ АПАРАТ ЖУРНАЛУ «ВОЛЫНСКИЕ ЕПАРХИАЛЬНЫЕ ВЕДОМОСТИ» — ЗРАЗОК БІБЛІОГРАФІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ХІХ — ПОЧ. ХХ СТ.	113
Волкова Віталі́на З ІСТОРІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЧИТАЛЬНОГО ЗАЛУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОУНБ ІМ. О. ГОНЧАРА	119
<i>Список авторів</i>	124

ЕЛЕКТРОННА КОМУНІКАЦІЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Електронна комунікація пов'язана із виникненням та розвитком інформаційного середовища, що стало основою формування концепції інформаційного суспільства, яке характеризується високим рівнем розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та їх інтенсивним використанням громадянами, бізнесом і органами державної влади.

«Пророком» електронної комунікації вважають канадського професора Маршалла Маклюена, який присвятив свої дослідження філософії соціальних комунікацій і передбачив зміни комунікаційних каналів ще в 60-х рр. минулого століття, відштовхуючись від появи телебачення. Він не враховував перспективи комп'ютерної техніки, оскільки вона на той час ще не використовувалася як комунікаційний канал. Але дослідник передбачив появу єдності зображення і звуку, реалізованих у системі мультимедіа.

На думку А.В. Соколова, електронна комунікація — це наслідок розвитку інформаційних технологій і насамперед автоматизованих технологій генерування, обробки, збереження, передачі та поширення документалізованої інформації [5]. Електронна комунікація заснована на застосуванні космічного радіозв'язку та інших телекомунікацій, мікроелектронної і комп'ютерної техніки, оптичних пристроїв запису тощо.

В.А. Маркова вважає, що електронна комунікація є синтезом усної та письмової комунікацій на новому технологічному рівні [3]. О.М. Гребнев розглядає електронну комунікацію як соціальну інформаційну комунікацію, де каналом комунікації виступає електронне (цифрове) - середовище [2].

Електронна комунікація потребує використання електронно-обчислювальної техніки і сучасних засобів зв'язку, що перетворюють повідомлення в машиночитану форму. Але для комуніканта і реципієнта ці повідомлення, як і раніше, існують або у вербальній, або в невербальній формі; у формі

писемного, візуального (зображувального) або — рідше — аудіального повідомлення. Іноді запис повідомлення можна оформити як документ, тобто зберегти в незмінній формі в пам'яті комп'ютера або на окремому машиночитаному носії.

В. Бебик в електронній комунікації виділяє такі комунікаційні канали: звукозапис, телефон, радіо, відео, телебачення, кіно, мультимедіа, поліграфія, телеграф, фотографія, мобільний зв'язок, фототелеграф (телефакс) [1]. Важливим каналом є Інтернет, який використовується як інфраструктура обігу інформації відкритого доступу.

Інтернет — це всесвітня система взаємопов'язаних локальних і глобальних, приватних, публічних, академічних, ділових і урядових мереж, пов'язаних між собою через використання різноманітних дротових, оптичних і бездротових технологій. Інтернет становить фізичну основу для розміщення інформаційних ресурсів і послуг, таких, як взаємопов'язані гіпертекстові документи Всесвітньої павутини та електронна пошта. З погляду користувача, Інтернет — це глобальний засіб обміну інформацією, основними компонентами якого є: мережа комп'ютерів, електронна пошта, тексти, провайдери, сервери, файли, браузері.

Отже, електронна комунікація у наші дні — це електронна пошта, форуми, чати, електронні засоби масової комунікації, соціальні мережі тощо. Комунікаційними засобами, що забезпечують функціонування перелічених популярних видів електронної комунікації, є мобільний телефон, комп'ютер, Інтернет. Завдяки новітнім інформаційним технологіям передача інформації стала дешевшою та швидшою, вийшла за межі локалізованих місць її генерування, стала глобальним явищем.

В умовах електронної комунікації виникають нові технології здійснення спілкування. З'являється тип спілкування людини з машиною (комп'ютером). Основною мовною формою, яку використовує машина, є діалог. Це пояснюється принципом дії чат-роботів — реакція на висловлювання людини [4]. Спілкування в інтернет-співтоваристві може здійснюватися на професійній основі або спільності інтересів в іншій сфері (хобі, комп'ютерні ігри, змагання тощо). Особливостями таких інтернет-співтовариств є: масова інтерактивність,

загальнодоступність, зберігання результатів комунікації, інтегрованість, оперативність комунікації, загальний єдиний простір комунікації.

Узагальнюючи, пропонуємо таке визначення електронної комунікації: це передача та поширення інформації за допомогою комп'ютерних та телекомунікаційних технологій.

Маршалл Маклюен не помилився, говорячи про значимість і стихійність електронних комунікацій, адже в наш час мало хто може уявити свою роботу, освіту, дозвілля без електронних засобів зв'язку. За умови їх раціонального використання вони дійсно розширюють можливості своїх користувачів, задовольняють інформаційні, освітні, культурні потреби, відкривають безмежний простір для спілкування та самовираження.

Список літератури

1. Бебик В.М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз : монографія / В.М. Бебик. — Київ : МАУП, 2005. — 440 с.
2. Гребнев А.Н. Методология коммуникационной научно-образовательной среды [Электронный ресурс] / А.Н. Гребнев. — Режим доступа : <http://www.ict.edu.ru/vconf/files/9268.pdf> (дата обращения: 18.11.15). — Загл. с экрана.
3. Маркова В.А. Книжкова комунікація: теорія, історія, перспективи розвитку : автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій : 27.00.03 / В.А. Маркова ; Харків. держ. акад. культури. — Харків, 2011. — 36 с.
4. Моїсєєва Н. Електронна епоха соціальних комунікацій: структурно-діяльнісні трансформації / Н. Моїсєєва // Вісн. Кн. палати. — 2014. — № 3. — С. 49.
5. Соколов А.В. Общая теория социальной коммуникации : учеб. пособие / А.В. Соколов. — Санкт-Петербург : Изд-во Михайлова, 2002. — 461 с.